

Arkivnr: 2016/9781-4
Saksbehandlar: Einar Aalen Hunsager

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Utval for miljø og samferdsel		08.06.2017
Fylkesutvalet		22.06.2017

Framlegg til biogasstrategi for Hordaland

Samandrag

Biogass er ein fornybar energiberar. Ved hjelp av rotning eller pyrolyse kan ein lage biogass basert på biomasse. Biogassen kan ein nytte til å erstatte fossil energi, mellom anna i industrisektoren og i sjø- og landtransporten. Bioresten frå rotninga bør nyttast til å føre næringsstoff tilbake til landbruket. Slik kan ein godt utvikla verdikjede for biogass redusere klimagassutslepp, styrke berekraftig ressursbruk og gje ny verdiskaping.

Biogasstrategi for Hordaland syner status og potensial, mål og rammar og verkemidlar for å ta i bruk biogassproduksjon på best mogleg måte i fylket.

Overgangen til lågutsleppssamfunnet krev utskifting av fossile energiberarar – også med biodrivstoff. Tidlegare utrekningar syner eit behov for over 800 GWh biodrivstoff til tungtransport på Hordalands vegar. Dagens naturgassforbruk i industri, sjøfart og kollektivtransport ligg over 600 GWh. På den andre sida utgjer produksjonen av biogass i fylket kring 25 GWh, og det lokale energipotensialet frå ulike råstoff 126 – 180 GWh. Altså kan biogass i nokon grad bidra til klimamåla til fylkeskommunen.

Høge kostnadar, ei komplisert verdikjede og stadlege utfordringar er barrierar for vidare etablering av biogassproduksjon i Hordaland. Samstundes finst det kompetansemiljø for gassdistribusjon og -bruk i fylket. På Stord planlegg Sunnhordland Naturgass eit biogassanlegg. Fylkeskommunen vil ta i bruk biogass frå Bergen kommune i bussar i Bergen.

Framover bør fylkeskommunen fremje auka kunnskap om bruk av biorest og forretningsmodellar for klimaeffektive og økonomiske samrotningskonsept (rotning av ulike substrat i same reaktor). Nasjonale rammevilkår er viktige for marknadsaktørane, inklusive fylkeskommunen sjølv som innkjøpar av transporttenester. Det vert avgjerande at biogassproduksjonen fører til inntening eller innsparing i handteringa av avfall og restprodukt – og slik bidreg til sysselsetting og verdiskaping.

Forslag til innstilling

1. Fylkesutvalet vedtek Biogasstrategi for Hordaland og inviterer relevante aktørar i fylket til å slute opp om måla og verkemidlane.

2. Fylkesutvalet ser behov for å innovasjon og kompetanseheving. Gjennom kvalifisering til finansiering frå «Handlingsprogram for næringsutvikling i Hordaland», «Regionalt forskingsfond Vestlandet» og «Klimaplan for Hordaland» vil Fylkeskommunen støtte kunnskapsbygging innan områda:
 - a. Forretningsmodellar for samrotning av næringsavfall og husdyrgjødsel
 - b. Bruk av bioest i landbruket i Hordaland
 - c. Samrotning av avfall frå fiskeoppdrettsnæringa og GROT (greiner, røter og toppar).Fylkeskommunen vil prioritere prosjekt som er både klimaeffektive og økonomiske.
3. Fylkesutvalet peiker på eksisterande tiltak 5.19 i Handlingsprogram i Klimaplan for Hordaland med omsyn til å initiere fylleinfrastruktur for biogass for tunge køyretøy. Det er i denne samanheng spesielt relevant å nytte nasjonale støtteordningar.
4. Fylkesutvalet kjem tilbake til vurderingar av biogass i kollektivdrifta ved handsaminga av temaplan for innføring av låg- og nullutsleppsteknologi for bussar i Hordaland. Temaplanen vert lagt fram for Utval for miljø og samferdsel, Fylkesutvalet og Fylkestinget i september/oktober 2017.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør regional utvikling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- 1 Biogasstrategi for Hordaland (til handsaming)

Fylkesrådmannen, 22.05.2017

Framlegget til biogasstrategi for Hordaland er delt inn i fem kapittel:

1. Bakgrunn

Utvalet for miljø og samferdsel, Fylkesutvalet og Fylkestinget i Hordaland har fatta ulike vedtak retta mot bioøkonomi og biogass. Vedtakspunkta vert følgt opp som følgjar:

Referanse	Vedtak	Oppfølging
PS 138/2016 FUV 19.05.16	Strategi og samarbeid for auka produksjon og bruk av biogass	Biogasstrategi
PS 112/2016 FYT 13.12.16	Bioøkonomistrategi	Næringsplanen
	Ta initiativ til eit samarbeid med kommunar, næringsliv, landbruksorganisasjonar og andre interesseorganisasjonar for å kartleggje potensialet for auka produksjon av biogass i Hordaland.	HNH-tilskot til «Biovekst i Hordalandskommunar» (HOG Energi)
	Vere ein pådrivar for at bruk av biogass skal verte eit reelt alternativ for aktørar i transportbransjen.	Biogasstrategi
	Ta initiativ til eit samarbeid med kommunar og verksemdar om å stille krav om nullutslepp for transportørar som skal utføre oppdrag og leveransar.	Biogasstrategi
	Medverke til at det vert bygd infrastruktur for biogass.	Biogasstrategi
	Stille krav om auka bruk av biogass i nye kollektivkontraktar.	Temaplan: Innføring av låg- og nullutsleppsteknologi for bussar i Hordaland

2. Om biogass

Biogassproduksjon omfattar ei komplisert verdikjede frå råstoff, produksjon og distribusjon til bruk av både biogass og biorest. Kapitlet syner at kontantstraumen i verdikjeda flyt i ulike retningar. Lønsemda til anlegget er avhengig av leveringsavgift og salspris. Bioresten utgjer ofte eit kostnadspunkt for produsenten. Vidare vert det klart at klimanytta av biogass er avhengig av faktorar i ulike ledd i verdikjeda.

3. Status og potensial

I arbeidet med biogasstrategien er det henta inn data på råstoff, produksjon og bruk i fylket. Dessutan vert gassrelatert kompetansemiljø, infrastruktur og etterspurnad skildra. Kapitlet omfattar informasjon om tilbodet på biogass nasjonalt, pris på biogass i samanlikning med naturgass og status for biorest.

4. Mål og rammer

På bakgrunn av nasjonale og regionale føringar vert eventuell biogassproduksjon vurdert i høve verdiskapingspotensial, klimanytte og berekraft. Ei analyse av lokale styrkar og barrierar syner at det er potensial for bruk av avfallsstoff frå fiskenæringa og at ein kan dra nytte av eksisterande infrastruktur og kompetanse innan gass. Meir kunnskap om bruk av biorest og lønsemd for ulike samrotningskonsept (rotning av ulike substrat i same reaktor) er naudsynt og relevant for ulike aktørar.

5. Verkemidlar

Nasjonale verkemidlar og rammevilkår er avgjerande for lønsemda i verdikjeda. Det er viktig å hjelpe aktørar i Hordaland til å ta desse i bruk. Samstundes peiker Strategien på regionale verkemidlar som kan fokuserast der Hordaland har spesielle fortrinn eller behov.

Gjennom tilskot frå «Handlingsprogram for næringsutvikling i Hordaland», «Regionalt forskingsfond Vestlandet» og «Klimaplan for Hordaland» vil Fylkeskommunen støtte kunnskapsbygging innan områda:

- Forretningsmodellar for samrotning av næringsavfall og husdyrgjødsel
- Bruk av bioest i landbruket i Hordaland
- Samrotning av avfall frå fiskeoppdrettsnæringa og GROT (greiner, røter og toppar)

Fylkeskommunen vil følgje utviklinga av rammevilkår på nasjonalt nivå, inklusive endringar i pris og avgifter for fossile drivstoff og eventuelle nye støtteordningar for biogass som styrkar konkurransekrafta til biogass:

- Eventuelle krav til utsortering av våtorganisk avfall
- Relevante endringar i gjødselsforskrifta
- ESA-notifisering av vegbruksavgift for naturgass

Fylkeskommunen vil vurdere korleis eksisterande tiltak innan areal og transport kan bidra til å gjere biogass til eit reelt alternativ for tungtransporten. Særleg gjennom Klimaplanen sitt tiltak 5.19 «Tilrettelegging for fornybar tungtransport» i samarbeid med Bergen kommune kan ein sjå på høve til å etablere fyllestasjon for biogass for tunge køyretøy. Det kan sjølvsagt vere særleg interessant, viss også bussar som køyrer i oppdrag for Skyss kan dra nytte av det.

På vegen vidare vil fylkeskommunen lytte til resultatane frå HOG Energi sitt prosjekt «Biovekst i Hordalandkommuner». Desse og dei prinsippa som er nedfelt i denne strategien vert førande for arbeidet med revidering av Klimaplan for Hordaland og Regional næringsplan som vert gjennomført i inneverande planperiode. Bruk av biogass vert vurdert for seg i handsaminga av Skyss sin temaplan for innføring av låg- og nullutsleppsteknologi.

Fylkesrådmannens tilråding

Fylkesrådmannen rår til å vedta framlegget til biogasstrategi med dei føreslåtte vedtakspunkta.